

## VE SKLENÍKU MISTRA BANDOUCHA

V teplém skleníku mistra Bandoucha je právě čtyřiadva-  
cet stupňů. A ve všech koutech cvrlikají kapky vody.

Mistr má mnoho práce. Královské begónie vėsily již své 5  
hnědé a stříbrné listy, vadly maršálky, nevolno bylo exo-  
tickým věžňům, kteří mají rádi nejen horko, ale i vlhko.  
Tož jsem kropil i zaléval.

Mám raději lesní a luční kvítí než veškeru chloubu našich 10  
zahrad a parků, anemický půvab zboží rychleného považuji  
za příliš buržoazní. Ale tropické rostlinstvo mám ve zbožné  
úctě.

Miluji teplé skleníky, kde bují asparágus, adiantum,  
anthurium, cocos, philodendron, pothos, maranta, cyperus,  
nephrolepsis, polypodium, pteris, selaginella. Nejmenuji 15  
těchto podivných jmen zbytečně a námatkou. Z přiměre-  
ných druhů těchto rostlin sestaví vám zkušený zahradník  
kolekci, kterou můžete si osaditi větší skleněné terárium  
v pokoji. Na dno dáte vrstvu roztlučeného dřevěného uhlí,  
aby přebytná vlhkost měla odchod, pak vrstvu dobré 20  
a tučné hlíny smíšené s jemným pískem. Potom zasadíte  
byliny, dobře je pokropíte a přikrejete terárium sklem. To  
je nejroztomilejší domácí zahrádka. Potřebuje nejméně péče  
a nabude vkrátku vzhledu nejbujnějšího. Nějakého drob-  
ného exotického obojživelníka neškodí přidati. 25

V Německu žijí zahradníci, kteří mají nejen vědomosti,  
ale i vkus. Zkuste to a napište si o ceník firmě Henkelově  
do Darmstadtu. To je četba, která vzbuzuje laskominy.

Tuto radu dávám však jen mimochodem a jistě zbytečně,  
neboť nepochybují, že na takové hlouposti diletantů života 30  
nemáte kdy pro důležité zájmy a myšlenky, jež vás ab-  
sorbuji...

Tedy čtyřiadvacet vlhkých stupňů je ve skleníku mistra  
Bandoucha. Kapky cvrlikají, a já si zapálil pěknou pro-  
hnutou blondýnku s tenkou slámkou. „Pikíruji“ lobélie. 35  
Víte, co to je?



To je zkouška trpělivosti.

Představte si dva mělké truhlíky naplněné jemnou hlínou smíšenou s ještě jemnějším pískem. Jeden z nich pokryt je jasně zeleným koberečkem útlých bylinek, jež vyklíčily ze semen. Jest jich nějaký tisíc. Tyto jako vlas útlé rostlinky s dvěma nebo třemi přeněžnými lístky nutno rozesaditi. Po jedné, slabší po dvou, po třech vyzvednou se dřevěnými klíšťkami nebo obratnými prsty a sází se do jamek vypíchnutých dřevěným bodlem pěkně do řady, v stejných mezerách. Půltřetího sta přijde jich asi do jednoho truhlíku.

Tož snad věříte, že je to zkouška trpělivosti. Mistr Bandouch umí při tom, víme, pěkně vyprávěti povídky svého života a své radosti, kterou jest, víme, žena.

Ale dnes mistr Bandouch nemá kdy „pikírovat“, ač jest nejvyšší čas. Zřizuje o dvě nebo tři čísla dále zahradu nějakému měšťákovi. Ohání se motykou, rýčem a lopatou, kleje na takový život a vzpomíná pěkného posezení při dobrém pivku u panímámy z Luk.

Mám horké srdce, ale zimomřivou pokožku; proto je mi dobře v teplém skleníku, třebaže se potím nad lobéliemi. Žízeň si schovávám k večeri a myslím na to, jak sladko je žíti v tropech.

Nejednou jsem si řekl s Nerudou,  
že ledačím jsem byl v tom božím světě,  
a čím jsem byl, tím jsem byl rád.

Vím také, že ještě ledačím budu a nakonec rovněž rád. Nejsem také závistivý a netoužím býti Petrem nebo Pavlem. Ale Gauguinem na Tahiti chtěl bych přece býti.

Naše venkovská idyla není, dejme tomu, nejhorší. Ti naši venkované nemají sice aristokratických rysů krásné rasy, ale jsou vcelku přece líbeznější než měšťáci a intelektuelní. Naše vahina nemá ovšem zlatovou pleť jako Tehura, ale zato je běloučká zase a stejně sladká i rozmariná; ba i pro skleněné korále by plakala. Můžeme s ní ležeti kdesi vysoko ve vonné seči, na poledním slunci, když hmyz zpívá a motýli tancují.

Ale trochu tropického vzduchu člověku chybí a dvoj-



násobně chybí v době strádalů, abstinentů a pozitivních politiků.

To je moje bolest a na tu myslím ve skleníku mistra Bandoucha.

To je naše bolest, neboť předpokládám, že po českých vlastech žije ještě hrstka lidí, kteří milují poezii snu i činu, bujný růst, statečnost, myšlenku, vášně, tropický život, kteří stůňou touhou, poněvadž přes nejlepší vůli nemohou se bezpodmínečně aklimatizovati v zemi studených srdcí a skrčených mozků.

Na cestě k „ostřízlivění“, jak se tomu říká v nejmodernější české hantýrce, učinili jsme, jak se mi často zdá, největší pokrok. Byli jsme kdysi národem velikých idealistů, šlo nám to k duhu, a dějiny poznamenaly si nás dobře v tomto smyslu. Dnes vypravují si o nás v Evropě, nikoli bez ironie, že jsme lidé praktičtí, počítající a vypočítaví. Co z toho máme? Úpadek politický a všelijaké jiné ještě úpadky.

V době našeho pokrokového hnutí, v době, kdy jsme byli revolucionáři v otázkách kulturních, literárních, mravních, to bylo Rakousko ještě liberální. Teď z mělkého bláta dostalo se do hluboké louže. Rakousko je křesťansko-sociální a tímto směrem roste.

Jakými zastihlo nás toto Rakousko? Nekaracterizují nás jen pozitivní politikové; to jsou konečně jen jednotlivci. Ale charakterizují nás veliké celky, politické strany. Máme jich dosti, ale nikdy snad neodlišovaly se tak málo jako dnes a tak podivně. V Čechách naši konzervativci chodí s radikály a sociální demokraté dělají pozitivní politiku s mladočechy. Nastalo u nás zmatení jazyků, z něhož prospěch mají klerikálové, nehledíme-li ovšem k hybné síle všech těchto kompromisů: k prospěchu osobnímu.

Zatímco naši „studení bratři“ se rozehřívají a si troufají, zatímco studené ruce podprostředních byrokratů zahrávají si s námi, jako když na šachovnici vítězný černý okolkuje s matem, ač bílý je dávno neschopen opravdové obrany, mají naše bezkrevná srdce státi se ještě studenějšími a naše neúrodné mozky ještě zpráhlejšími.

Bylo vydáno heslo: hospodářské povznesení národa,